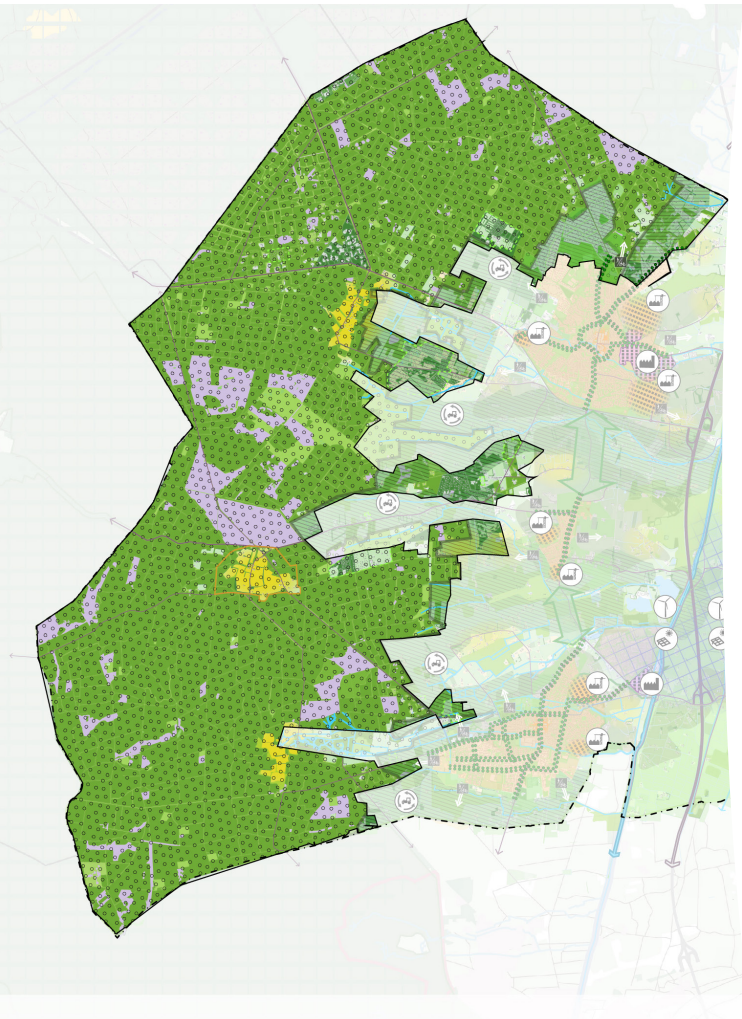

VELUWE

Natuurgericht ontwikkelen bij verschillende activiteiten

De Veluwe staat voor onze belangrijkste kernwaarde: natuur. Het is onderscheidend voor onze gemeente, we zitten in de top van de gemeenten qua aantal vierkante meters natuur per inwoner. De Veluwe is veel malen groter dan het gebied binnen onze gemeentegrenzen. Daarmee hebben we een gedeelde verantwoordelijkheid met andere omliggende gemeenten en de provincie Gelderland. Kenmerkend zijn de bossen, afgewisseld met heiden (open stukken en dichte bossen). Er liggen ook restanten van hakhoutbosjes, vennen en enken. Het is in hoofdzaak besloten bos met weinig bebouwing. Kenmerkende enken liggen bij de historische buurtschappen Gortel en Niersen. Karakteristiek is de landbouwenclave Tongeren. Er zijn veel sporen die terugleiden tot in de prehistorie, zoals vele grafheuvels, waaronder de bijzondere grafheuvelrij bij Niersen. De afwisseling ligt in de heideontginningen en bossen. Het beschermen en in stand houden ervan is onze prioriteit.

De Veluwe, doelstellingen natuurgericht ontwikkelen

De kernwaarde natuur is voor de Veluwe essentieel, het natuurgebied is grensoverschrijdend en uniek. Flora en fauna kunnen zichzelf niet beschermen tegen de veranderingen die wij aanbrengen in de fysieke leefomgeving. Het in stand houden en beleefbaar maken van de cultuur- en natuurlandschappen is daarom in dit gebied onze belangrijkste doelstelling. De natuur heeft ons nodig.

De duurzame toekomst kunnen we op de Veluwe realiseren door het behouden en versterken van natuurwaarden. Het verbeteren van de biodiversiteit is een belangrijke opgave voor de Veluwe. De stikstofdepositie moet worden teruggedrongen om de biodiversiteit te vergroten. De staat daarvan

is zorgwekkend. Dit betekent het structureel verminderen van de stikstofdepositie wat consequenties heeft voor met name de landbouw in de directe omgeving. Ook de veranderende klimaatomstandigheden hebben consequenties. We zullen tot een aanpak moeten komen om de toenemende verdroging aan te pakken. Ons integrale duurzame streven voor de Veluwe is een robuuster bos, bestendiger bij droogte.

Daarnaast is een belangrijke doelstelling dat de Veluwe ook een ontvangstgebied is voor de recreant (onze inwoners) en de toerist (onze bezoekers). De toegankelijke Veluwe is een toegevoegde waarde voor inwoners en recreanten, mits in balans met natuurwaarden. Ruimte bieden aan de mogelijkheden voor recreatie is voor dit gebied een belangrijke kans voor het bevorderen van een gezonde omgeving en biedt ruimte om te bewegen.

Op de Veluwe liggen beperkt kansen om te ondernemen. Uiteraard zullen we de recreatieve kansen die er liggen benutten. Bredere activiteiten en combinatie van functies zoals dagrecreatie, verblijfsrecreatie, bosbouw en natuurbeheer zullen in samenhang een plek moeten krijgen.

Hoe kunnen we dat bereiken?

We sturen op verduurzamen van het bos door de transitie van 'naald naar loofbos'. Dit draagt ook bij aan de verbetering van de biodiversiteit en loofbos is minder gevoelig voor verdroging. Sterker, transpiratie en interceptietranspiratie bij naaldbomen is per jaar gemiddeld hoger dan bij loofbomen en de grondwateraanvulling bij naaldbomen kleiner. Ook neemt loofbos meer CO₂ op.

Bij verandering en ontwikkeling aan de randen van de Veluwe zal het langer vasthouden van water meegekoppeld moeten worden. Ook zal er kritisch moeten worden gekeken naar (drink) wateronttrekking.

Voor het beheer richten we ons op bodemverbetering. We letten bij bosbeheer extra op het beperken van afvoer van mineralen.

Het recreatieve gebruik is een meekoppelkans. Allereerst draagt de Veluwe bij aan gezondheid in de breedte, door de schone lucht, maar ook door de mogelijkheden om te bewegen. Om beweging te stimuleren willen we in delen van het gebied de bestaande fijnmazigheid van het padensysteem behouden en waar mogelijk verbeteren.

Op de Veluwe gaan we de mogelijkheden voor het beperken van doorgaand autoverkeer nader verkennen. Voorbeeld hiervan is de onderbreking van de autoverbinding tussen Wissel en Tongeren en op termijn mogelijk ook in het Kroondomein. We bekijken kritisch waar een autoverbinding noodzakelijk is en geven vooral voorrang aan natuur en langzaam verkeer.

De recreatie-ondernemers krijgen de ruimte, maar we kijken wel duidelijk waar dat kan en of dit in goede verhouding tot de flora en fauna staat. Door recreatiezonering bepalen we gebiedsgewijs

de ruimte voor recreatie. Voor recreatiezonering heeft de Provincie Gelderland een aanpak vastgesteld. Belangrijke stakeholders (onder andere vertegenwoordigd in het Grondeigenaren Overleg Veluwe (GOV)) en de gemeente bepalen uiteindelijk de uitvoering van de zonering. Voor de hand ligt dat de plekken waar een fijnmazig routenetwerk ligt of ontwikkeld kan worden recreatief toegankelijk blijven en beschikbaar zijn voor initiatieven van onze recreatie ondernemers. De economische mogelijkheden met name op het vlak van recreatie en toerisme verhouden zich altijd tot het behoud en het zorgvuldige beheer van de natuur.

Verbinding met de waardevolle leefomgeving

We zijn duidelijk over borging van de waarden op de Veluwe. De mogelijkheden die op de Veluwe worden geboden gaan niet ten koste van natuurwaarden. Natuurbehoud en ontwikkelen in balans met de natuur is randvoorwaardelijk. Meer flexibiliteit in de wijze en mate van natuurontwikkeling is passend, het gaat om maatwerk. We kiezen daarbij nadrukkelijk voor het behoud en versterking van de biodiversiteit.

Beschermen van de cultuurhistorisch waardevolle bebouwing en ensembles, zoals grafheuvels, is van betekenis voor de identiteit van het gebied. Ook het bewaren van duisternis en stilte wordt meegenomen bij een nader te bepalen recreatiezonering. Landschappelijk borgen we structuren (open stukken en dichte bossen). Meer flexibiliteit is passend bij natuurontwikkeling als hier een toename van de biodiversiteit tegenover staat.

De omgang is in essentie gericht op behoud en toekomstbestendigheid. Door recreatiezonering markeren we gebiedsgericht de ruimte voor echte natuur.

Relatie met Veluweflank

De natuurwaarden worden negatief beïnvloed door met name agrarische activiteiten in de Veluweflank. Met name de ambitie voor natuurversterking op de Veluwe en het verbeteren van de biodiversiteit hebben consequenties voor de mogelijkheden van agrarische activiteit in de omgeving. Het gaat om verduurzamen van de omgeving, reduceren van stikstofdepositie, voorkomen verzuring en vermessing. In het gebied Veluweflank wordt dit verder uitgewerkt.

